

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ EURODICAUTOM

Παναγιώτα Καλαμβόκα-Αργυρή Βερναρδάκη

Το EURODICAUTOM αποτελεί ηλεκτρονικό σύστημα πολύγλωσσης ορολογίας που βρίσκεται στη διάθεση των μεταφραστών και των άλλων υπαλλήλων της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το σύστημα αυτό επιτρέπει τη συλλογή, επεξεργασία και συστηματική ταξινόμηση εννοιών ορολογίας σε διάφορα πεδία χρήσης.

Στην εισήγησή μας επιχειρούμε παρουσίαση, σχολιασμό, αξιολόγηση και κριτική της βάσης αυτής, με αναφορά κυρίως στα ελληνικά δεδομένα. Διερευνούμε τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την καταχώριση των εννοιών ορολογίας στα ελληνικά, με παραμέτρους την πολυγλωσσία και τον πολυθεματικό χαρακτήρα της βάσης. Αναφερόμαστε στις μεθόδους τροφοδότησης, βελτίωσης και συνεχούς εμπλουτισμού της. Τονίζουμε τις ανάγκες που υπάρχουν στο χώρο της ορολογίας, το όφελος που θα προκύψει για την ελληνική γλώσσα και την επικοινωνία σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς και τις υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει το EURODICAUTOM, εμπλουτισμένο με τυποποιημένη ορολογία στα ελληνικά.

GREEK TERMINOLOGY IN EURODICAUTOM

Panagiota Kalamvoka-Argyri Vernardaki

EURODICAUTOM is the Commission's terminology database of scientific and technical terms, as well as acronyms and abbreviations in all official languages of the European Community. The purpose of this database is to provide help for translators, interpreters, other Community staff and any members of the public with an interest in multilingual terminology. The major languages now contain approximately 550.000 entries, while the other languages, such as Greek, are less well represented.

In this paper we discuss problems of Greek terminology as such, problems concerning Greek in the database's multilingual environment, and how Greek terminology copes with the growing corpus of new coinages in other languages. We examine the terminological work being done by various institutions. We suggest what could be done for the establishment and standardisation of Greek terminology in order to catch up with the other languages and to facilitate communication among Europeans.

1. Ευρωπαϊκή πολυγλωσσία

Το καθεστώς της πολυγλωσσίας που επικρατεί στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όπως καθορίζεται στον Κανονισμό του Συμβουλίου αριθ. 1(1), με εννέα ήδη επίσημες γλώσσες και γλώσσες εργασίας καθώς και με την προοπτική να προστεθούν σ'αυτές και άλλες, με τη μελλοντική προσχώρηση και άλλων κρατών, π.χ. της Φιλανδίας, δίνει συχνά την αφορμή να παρομοιάζεται η Κοινότητα, ίσως όχι αδικαιολόγητα, με τον πύργο της Βαβέλ.

Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί μάλιστα ότι αυτή η πολυγλωσσία αποτελεί σοβαρό μειονέκτημα αφού για την επικοινωνία ανάμεσα στα κράτη μέλη υπαγορεύει τη χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία της μετάφρασης, καθημερινά, χιλιάδων σελίδων κειμένων καθώς και χιλιάδων ωρών διερμηνείας από και προς τις εννέα κοινοτικές γλώσσες.

Ωστόσο, η γλώσσα κάθε λαού είναι, πάνω απ'όλα, αναπαλλοτρίωτη κληρονομιά του, είναι το μέσον έκφρασης της σκέψης του, των ιδεών του και του πολιτισμού του. Η χρήση δε της γλώσσας του, αναφαίρετο δικαίωμά του. Χρησιμοποιεί τη γλώσσα ο άνθρωπος για να επικοινωνήσει με τα μέλη της ίδιας γλωσσικής κοινότητας προφορικά ή γραπτά. Η πράξη της επικοινωνίας είναι επιτυχής όταν ο ομιλητής/ομιλήτρια δεδομένης γλώσσας κατορθώνει να εκφράζει τις νοηματικές πτυχές της σκέψης του σωστά, με σαφήνεια και ευκρίνεια. Η επιτυχία είναι συνήθως εξασφαλισμένη όταν χρησιμοποιεί τη μητρική του/της γλώσσα.

Ως προς τον επικοινωνιακό αυτό χαρακτήρα της γλώσσας, οι μετέχοντες σε συζητήσεις και διαπραγματεύσεις, αν ήταν υποχρεωμένοι να χρησιμοποιήσουν μια ξένη γλώσσα, θα βρίσκονταν σε μειονεκτική θέση έναντι των συνομιλητών τους που θα χρησιμοποιούσαν τη μητρική τους.

Κατά συνέπεια, πολύ σωστά οι ιδρυτές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υιοθέτησαν την πολυγλωσσία, παρά το χρονοβόρο και δαπανηρό δαίδαλο που δημιουργεί, και όχι τη διγλωσσία ή ακόμη και μία κοινή γλώσσα, δίνοντας έτσι ίσες δυνατότητες έκφρασης και επικοινωνίας.

2. Ορολογία

Τα θέματα που συζητιούνται στα πλαίσια της Κοινότητας άπτονται όλων των εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων του κοινωνικού βίου: από τη γεωργία, την οικονομία, την ιατρική, έως την τηλεπικοινωνία, το περιβάλλον, τις νέες τεχνολογίες... Κατά το χειρισμό αυτών των θεμάτων χρησιμοποιείται "ειδική γλώσσα", σύνολο όρων, ονομασιών που εκφράζουν τις έννοιες συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας και που είναι απαραίτητες κατά την ανταλλαγή σκέψεων και απόψεων των ειδικών.

"Τί ωφελεί νάχουν τα έντομα ονόματα", ρώτησε η σκνίπα "αφού δεν απαντούν όταν τα φωνάζουν;". "Τους είναι άχρηστα" απάντησε η Αλίκη, "αλλά υποθέτω χρήσιμα για τους ανθρώπους που τα ονόμασαν έτσι". "Για πió λόγο άλλωστε νάχουν ονόματα;" (2) Αυτά λέει ο Lewis Carroll με το δικό του τρόπο για τη σύμβαση των ονομασιών που έχει καθιερώσει ο άνθρωπος.

Και για να επανέλθουμε στην ευρωπαϊκή γλωσσική πραγματικότητα, η ορολογία εμφανίζεται διαγλωσσικά, πολυγλωσσική στην περίπτωση μας, ως μία άλλη γλώσσα μέσα σε κάθε μία από τις εννέα γλώσσες και γλώσσες εργασίας. Και αν η μετάφραση των σχετικών κειμένων πρέπει να είναι σαφής και ακριβής, πολύ περισσότερο η απόδοση της εκεί ορολογίας πρέπει να είναι ανεπίδεκτη παρερμηνειών.

3. Το EURODICAUTOM

Αρωγός σε όσους επιθυμούν ή αναγκάζονται να αναζητήσουν το σωστό όρο, έρχεται η πολύγλωσση τράπεζα δεδομένων ορολογίας EURODICAUTOM. Αυτό το σύστημα ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων ιδρύθηκε το 1976 από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Είναι ένα πολύγλωσσο, εύχρηστο εργαλείο που μπορεί να προσφέρει σημαντική βοήθεια στους μεταφραστές, τους διερμηνείς και τους άλλους υπαλλήλους της

Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και στον ευρωπαϊό πολίτη που θα ήθελε να συνδεθεί με αυτό, μέσω του εξωτερικού δικτύου ECHO (European Commission Host Organisation). Στα αυτοματοποιημένα αρχεία του περιλαμβάνει 537.161 καταχωρίσεις (σε 5 έως 6 γλώσσες κατά μέσο όρο), δηλαδή 2.850.800 εκατομμύρια όρους και 154.017 συντομογραφίες και αρκτικόλεξα. Στηρίζεται σ'ένα εύκαμπτο και δυναμικό σύστημα πληροφορικής που επιτρέπει τον συνεχή εμπλουτισμό της βάσης.

Το EURODICAUTOM περιλαμβάνει την ορολογία που σχετίζεται με τους διάφορους τομείς δραστηριότητας της Επιτροπής και κυρίως: τις νέες τεχνολογίες, την πληροφορική, τις τηλεπικοινωνίες, την ηλεκτροτεχνία, τη γεωργία, την αλιεία, τα μεταλλεία, τη σιδηροχαλυβουργία, την οικοδομή και τη μηχανική εκτέλεσης έργων, τη χημεία, την ιατρική, την οικονομία, το εμπόριο, τη νομική, τη διοίκηση, τη στατιστική, τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, τις μεταφορές, τη μηχανική, τον κόσμο της εργασίας, το περιβάλλον.

Η θεματική ταξινόμηση των δεδομένων στη μνήμη γίνεται με βάση το σύστημα ταξινόμησης LENOX που απαρτίζεται από 46 κύριες ομάδες (κωδικός 2 μνημοτεχνικών θέσεων), που με τη σειρά τους υποδιαιρούνται σε υποομάδες (34 δυνατότητες με την προσθήκη στην τρίτη θέση ενός αριθμού ή ενός γράμματος). Η ταξινόμηση αυτή βρίσκεται σε φάση αναθεώρησης για να συμπεριλάβει τις εξελίξεις σε τομείς όπως των νέων τεχνολογιών και της νομικής ορολογίας.

Κατά την έρευνα, οι απαντήσεις που παρέχει το σύστημα ταξινομούνται με φθίνουσα σειρά ευστοχίας, δίνεται δηλαδή προτεραιότητα στην προσφύεστερη απάντηση δεδομένης ερώτησης χωρίς να απορρίπτονται οι λιγότερο εύστοχες.

Κάθε καταχώριση συνήθως περιλαμβάνει τα εξής πεδία ορισμού:

- BE = γραφείο έκδοσης, υπεύθυνο για την εγγραφή των πληροφοριών στη μνήμη
- TY = τύπος, κωδικός αναγνωριστικός δεδομένης συλλογής ορολογίας
- NI = αύξων αριθμός δεδομένων συγκεκριμένης συλλογής
- CM = κωδικός θέματος ή πεδίου χρήσης που περιγράφει τον τομέα δραστηριότητας όπου χρησιμοποιείται ο όρος
- CF = βαθμός αξιοπιστίας
- VE = λήμμα, δηλ. τεχνικός όρος με την ευρεία έννοια του όρου
- DF = ορισμός
- RF = παραπομπή, πηγή ή πηγές απ'όπου αντλήθηκε η πληροφορία

Όταν χρειάζεται χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά πεδία, όπως:

- AU = συντάκτης του δελτίου
- PH = διευκρινιστικά συμφραζόμενα
- MC = αναγνωριστική λέξη ή σύνταγμα
- NT = επεξηγηματική σημείωση (το περιεχόμενο αυτού του πεδίου μπορεί να δομηθεί έτσι ώστε να διευκολύνει κυρίως τις ανταλλαγές δεδομένων, χρησιμοποιώντας κώδικες, επισημαίνοντας υποκατηγορίες, π.χ. ANT : αντίθετο, CON : συμφραζόμενα).

Τα δελτία "συντομογραφίες και αρκτικόλεξα" περιλαμβάνουν τα εξής πεδία:

- AB = συντομογραφία ή αρκτικόλεξο
- SI = σημασία, η συντομογραφία ή το αρκτικόλεξο ολογράφως
- PS = χώρα

Οι παραπάνω συνιστώσες κάθε καταχώρισης δίνουν πλήρη εικόνα του κάθε όρου, την απόδοσή του σε πολύγλωσση διάσταση και με βάση τα στοιχεία αυτά ο χρήστης είναι σε θέση να επιλέξει την απόδοση που ανταποκρίνεται στον όρο της ερώτησης που υπέβαλε.

Η βάση τροφοδοτείται κυρίως με συλλογές όρων που ανήκουν στο ίδιο πεδίο χρήσης π.χ. νέες πηγές ενέργειας, οικονομία, νέες τεχνολογίες κλπ., χωρίς να μπορούμε να ισχυριστούμε ότι πρόκειται για αμιγείς συλλογές, ότι δηλαδή, η συλλογή τηλεπικοινωνιακών όρων δεν περιέχει όρους πληροφορικής, ή ότι η συλλογή όρων στατιστικής δεν περιέχει όρους μαθηματικών. Οι "γκρίζες περιοχές" συγγενών γνωστικών πεδίων αντικατοπτρίζονται και στις συλλογές του EURODICAUTOM. Οι όροι αντλούνται από ποικιλία πηγών όπως λεξικά, γλωσσάρια, ειδικευμένα τεχνικά περιοδικά ή δελτία μεταφραστών καθώς και από συνεργασία με ειδικούς του εκάστοτε τομέα.

Ανάμεσα στους εξωτερικούς συνεργάτες συγκαταλέγονται ευρωπαϊκοί φορείς, εθνικοί ή διεθνείς οργανισμοί, πανεπιστήμια, επαγγελματικοί σύνδεσμοι, εκδότες, ερευνητικά κέντρα ή εταιρείες παροχής γλωσσικών εργασιών.

4. Η Ελληνική Ορολογία

Η ελληνική ορολογία κάνει δειλά την εμφάνισή της στη βάση το 1985 μετά την προσχώρηση της Ελλάδας στην Κοινότητα. Προκύπτει κατά μέγα μέρος από "μετάφραση" των ήδη υπαρχόντων συλλογών του EURODICAUTOM σε άλλες γλώσσες και πολύ λιγότερο από καταχώριση έτοιμων, στα ελληνικά, λεξικών ή γλωσσαρίων, αντίθετα απ'ότι συνέβη με τις "μεγάλης διάδοσης" λεγόμενες γλώσσες, τη γαλλική ή την αγγλική. Η έλλειψη λεξικογραφίας στην ελληνική γλώσσα σε ειδικά γνωστικά πεδία, έθεσε εξαρχής την παρουσία της ελληνικής ορολογίας σε μειονεκτική, αριθμητικά, θέση.

Η μετάφραση των συλλογών έγινε με τη συνεργασία του Τεχνικού Επιμελητηρίου (ΤΕΕ), του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.), του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.), των Πανεπιστημίων, με αφετηρία, τις περισσότερες φορές, τ'αγγλικά ή τα γαλλικά, σπανιότερα τα γερμανικά ή άλλες γλώσσες ή ακόμη συνδυασμό

δύο ή περισσότερων γλωσσών. Η διαδικασία αυτή μεταφοράς της ορολογίας στα ελληνικά συνεχίζεται, πρόσφατα μάλιστα με γοργότερο ρυθμό, για να καλύψει το μεγάλο κενό που υπάρχει, με μέτρο σύγκρισης πάντα τις "μεγάλες" γλώσσες της βάσης.

Κοινό πρόβλημα όλων των γλωσσών-στόχου, κατά συνέπεια και της ελληνικής, είναι η ιδιομορφία του πολύγλωσσου δελτίου της βάσης στο σημασιολογικό επίπεδο. Πολλές φορές οι έννοιες διαγλωσσικά δεν συμπίπτουν απόλυτα. Προσπάθειες καταβάλλονται για τη συγκρότηση ενός συνεπούς συνόλου μονονοητικών πολύγλωσσων δελτίων. Βρισκόμαστε βέβαια πολύ μακριά από τον ιδανικό κόσμο της ορολογίας στον οποίο ειδικοί ενός γνωστικού πεδίου και από τις εννέα γλώσσες συζητούν μαζί την έννοια, "α-γλωσσικά", στο "επίπεδο μηδέν" όπως την χαρακτηρίζει ο κ. Reichling (3), την ορίζουν, και κατόπιν σύμφωνα με τις αρχές ονοματοδοσίας (4) ο καθένας στη γλώσσα του αποδίδει τον όρο. Εδώ ο ειδικός του πεδίου που καλείται να αποδώσει την ορολογία, επιλέγει ως γλώσσα αφητηρίας, όπως είναι φυσικό, την ξένη γλώσσα που κατέχει καλύτερα, η οποία όμως μπορεί να μην συμπίπτει με τη γλώσσα εκκίνησης της συλλογής ή να μην είναι η πιό επιτυχημένη απόδοση με αποτέλεσμα την "παρακμή" του όρου στη γλώσσα-στόχου. Ένα άλλο κοινό πρόβλημα των γλωσσών στόχου είναι συχνά η έλλειψη ορισμού που διευκολύνει την κατανόηση του όρου.

Ιδιαίτερα η ελληνική ορολογία χαρακτηρίζεται από διγλωσσία. Ή πάλι, γίνεται κακή χρήση της δημοτικής στην προσπάθεια εκδημοτικισμού όρων της καθαρεύουσας. Άλλες φορές η απόδοση είναι αδόκιμη. Βλέπουμε επίσης τη μετάφραση λέξη προς λέξη σύνθετων όρων που καταλήγει σε ξενισμούς και σολοικισμούς. Υπάρχει ακόμη και η απόδοση της ίδιας έννοιας με δύο διαφορετικούς όρους. Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις, κατά τις οποίες ειδικοί του ίδιου γνωστικού πεδίου δεν συμφωνούν μεταξύ τους στην απόδοση δεδομένου όρου. Παρατηρείται επίσης η "ακαδημαϊκή" απόδοση των όρων, που δεν χρησιμοποιείται στην πράξη. Όσον αφορά τους νεολογισμούς που κάποια στιγμή είναι ανάγκη να δημιουργηθούν, η ελληνική φαίνεται αρκετά ... διστακτική.

Η θεραπεία για τη βελτίωση της ελληνικής ορολογίας πιστεύουμε ότι είναι η διατήρηση του όρου της δημοτικής εκεί όπου δεν χρησιμοποιείται πια ο όρος της καθαρεύουσας. Απαλλαγή από τους ξενισμούς και σολοικισμούς. Επιλογή του πλέον δόκιμου όρου για μια έννοια. Με λίγα λόγια απαιτείται τυποποίηση και καθιέρωση της ελληνικής ορολογίας.

Η ιδιαιτερότητα της ελληνικής που την ξεχωρίζει από τις υπόλοιπες γλώσσες της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας των γλωσσών της Ευρώπης καθιστά πολύ δύσκολη την προσαρμογή της για την απόδοση όρων, κυρίως αγγλόφερτων, που καθημερινά την πλημμυρίζουν π.χ. simulator

DOC - 1 PAGE - 1

BE= BTL TY= ADP83 NI= 1040221 DATE = 920922 CF= 4
CM AUL AUM
EN VE simulator
DF a device, data processing system, or computer program for representing features of the behaviour of a physical or abstract system
RF ISO/IS/VII
NL VE simulator
DF apparaat, computersysteem of computerprogramma dat wordt gebruikt om bepaalde gedragskenmerken van een, abstract, systeem na te bootsen
RF IBM:Comp.term.
DA VE simulator
RF Ekspertgruppe under M.Boman
ES VE simulador
RF Testillano Madrid, Dicc. OXFORD
PT VE simulador
DF dispositivo, sistema de processamento de dados, ou programa de computador destinado a representar certos aspectos do comportamento de um sistema físico ou abstracto
RF IPQ/SC3/CT78
EA VE προσομοιωτής
EA DF συσκευή, σύστημα επεξεργασίας δεδομένων ή πρόγραμμα που εκπροσωπεί χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς ενός αφηρημένου φυσικού συστήματος
RF Ε.Π.Υ.

- FR VE simulateur
 DF dispositif, systeme de traitement de l'information ou programme de calculateur destine a representer certains aspects du comportement d'un ensemble physique ou abstrait
 RF ISO/IS/VII
- DE VE Simulator
 DF Programm, das die Gesetze eines Prozesses auf einer Rechenanlage nachbildet und damit die Anlage als Modell auffassen laesst
 RF DIN 44300,3.72
- IT VE simulatore
 DF programma speciale che simula l'operativita del micro-processore. E' progettato in modo da eseguire dei programmi in linguaggio macchina su di una macchina diversa da quella per cui tali programmi sono stati scritti. Consente l'utilizzo di programmi, scritti per un certo microprocessore, su di un sistema che fa uso di un altro processore
 RF Slater/Bronson: Micropr. in pratica

Από το παράδειγμα του simulator βλέπουμε πόσο παρεκκλίνει η ελληνική από τις υπόλοιπες γλώσσες. Και ίσως σ' αυτό να οφείλεται η διστακτικότητα και ο συντηρητισμός της στον τομέα των νεολογισμών, παρόλο που εκείνη διαχρονικά είναι παρούσα στις γλώσσες του δυτικού κόσμου, στις οποίες δάνεισε και δανείζει ακόμη απλόχερα στον τεχνικό και ιδίως στον επιστημονικό τομέα. Γι' αυτό θα πρέπει και εκείνη αντίστροφα να είναι έτοιμη να δεχθεί την πρόκληση των καινούργιων λέξεων και όρων που καθημερινά εισάγουν οι ισχυρές γλώσσες, οι γλώσσες που είναι οι πρεσβευτές χωρών με προηγμένη τεχνολογία και επιστημονική έρευνα. Βάλλεται συνεχώς και καταδυναστεύεται η Ελληνική με την εισροή χιλιάδων καινούργιων όρων. Ο Martinet είπε ότι το αντικείμενο ή το πολιτιστικό στοιχείο έρχεται μαζί με τη λέξη (5). Κάθε καινούρια κατασκευή, ανακάλυψη, κάθε καινούργιο προϊόν φέρει το όνομα του δημιουργού του. Η Ελληνική πρέπει να γίνεται "γλώσσα υποδοχής", έτοιμη να υποδεχθεί τον όρο και να τον αφομοιώσει, να τον πολιτογραφήσει αμέσως μόλις εμφανιστεί.

Αποτελεί κέρδος για τη γλώσσα που θα ονομάσει ταχύτατα το καινούργιο προϊόν ή την ιδέα και έτσι θα το προσθέσει στο δικό της πλούτο.

Για την υλοποίηση της τυποποίησης και καθιέρωσης της ελληνικής ορολογίας είναι απαραίτητη η συγκέντρωση και καταγραφή των ήδη υπαρχόντων στοιχείων, η κατάρτιση δηλαδή μιας βιβλιογραφίας. Κατόπιν συγκρότηση ομάδων από ειδικούς γνωστικών πεδίων και γλωσσολόγων για τη γλωσσική επιμέλεια, οι οποίες θα έχουν ως αντικείμενο την αναθεώρηση, βελτίωση, "κάθαρση", επεξεργασία δηλαδή της υπάρχουσας ορολογίας, αλλά και την εκπόνηση νέας σε τομείς που δεν υπάρχει, ή όπου δημιουργούνται νέες ανάγκες.

Δεν αγνοούμε ούτε υποτιμούμε το μόχθο και τις προσπάθειες μεμονωμένων ατόμων και συλλογικών οργάνων στον τομέα καθιέρωσης και τυποποίησης της ελληνικής ορολογίας. Σημαντικές και αξιόπαινες είναι οι προσπάθειες του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.), του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) και της Μόνιμης Ομάδας Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (Μ.Ο.Τ.Ο.), τους καρπούς των εργασιών της οποίας εκτιμούμε ιδιαίτερα. Με την ευκαιρία αυτή θα θέλαμε να τους ευχαριστήσουμε για την αδιάλειπτη ενημέρωση και την υποστήριξη που μας προσφέρουν στην καθημερινή μας εργασία.

Εκείνο που πιστεύουμε ότι θα χρειαζόταν για την πρόωση και αξιοποίηση των επί μέρους αυτών προσπαθειών είναι ένα όργανο, ανάλογο με τους οργανισμούς τυποποίησης όπως ISO, AFNOR, DIN, απαλλαγμένο όμως από τις γνωστές σ'όλους χρονοβόρες διαδικασίες τους.

5. Επίλογος

Με την κινητοποίηση και αξιοποίηση του δυναμικού που υπάρχει στον ελληνικό χώρο, η ελληνική ορολογία θα έχει την δυνατότητα να συναγωνιστεί τις ομολογές της, τόσο στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα όσο και διεθνώς, και να σταθεί ισότιμη ανάμεσά τους. Μέσα στη χορωδία της πολύγλωσσης Ευρώπης θα μπορέσει να παίξει το διαφορετικό κομμάτι που της ανήκει (6) και να συμβάλει στην επιζητούμενη αρμονία και στην επικοινωνία ανάμεσα στα 344 εκατομμύρια ευρωπαίων πολιτών. Εξάλλου, όπως αναφέρεται στη "Διακήρυξη των Εφτά" για τη γλώσσα, η ενιαία ελληνική γλώσσα είναι το πιο πολύτιμο αγαθό του λαού μας, το πιο αξιόλογο προϊόν εξαγωγής του τόπου στο διεθνή χώρο (7) και κατά συνέπεια και η ελληνική ορολογία.

Παναγιώτα Καλαμβόκα
Μόνιμη υπάλληλος της
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών
Κοινοτήτων - Υπηρεσία Ορολογίας
BAT. JMO A2/130
COMMISSION DES COMMUNAUTES
EUROPEENNES
L-2920 LUXEMBOURG

Αργυρή Βερναρδάκη
Μόνιμη υπάλληλος της
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών
Κοινοτήτων - Υπηρεσία Ορολογίας
TRIA 02 184A
COMMISSION DES COMMUNAUTES
EUROPEENNES
BRUXELLES - BELGIQUE

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- (1) Επίσημη Εφημερίδα, L291, 19.11.1979, σελ. 17
- (2) Carroll Lewis, ALICE'S ADVENTURES IN WONDERLAND & THROUGH THE LOOKING GLASS, NEW AMERICAN LIBRARY, New York, 1960, σελ. 151-52
- (3) Reichling Alain, Franchir la barrière terminologique, terminologie & traduction, Commission des Communautés Européennes, Luxembourg, αριθ. 2, 1991, σελ. 73
- (4) Βαλεοντής Κώστας, Ανάλυση των Βασικών Αρχών της Τεχνικής Ορολογίας, Αθήνα, Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, 1988
- (5) Τομπαΐδης Δημήτρης, γλωσσογραφία, ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΙΑ, Αθήνα, Επικαιρότητα 1989, σελ. 38
- (6) Bachrach Albert J., MULTILINGUISME ET TRADUCTION, Réalisations Communautaires et Coopération internationale, TOWARDS A MULTILINGUAL EUROPE, Exposés et Publications, σελ. 173
- (7) Τομπαΐδης Δημήτρης, γλωσσογραφία, ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΙΑ, Αθήνα, Επικαιρότητα 1989, σελ. 25